

המזכירות
הפדגוגית

אגף א' שפות
הפיקוח על הוראת העברית
בקדם יסודי וביסודי בחינוך הערבי

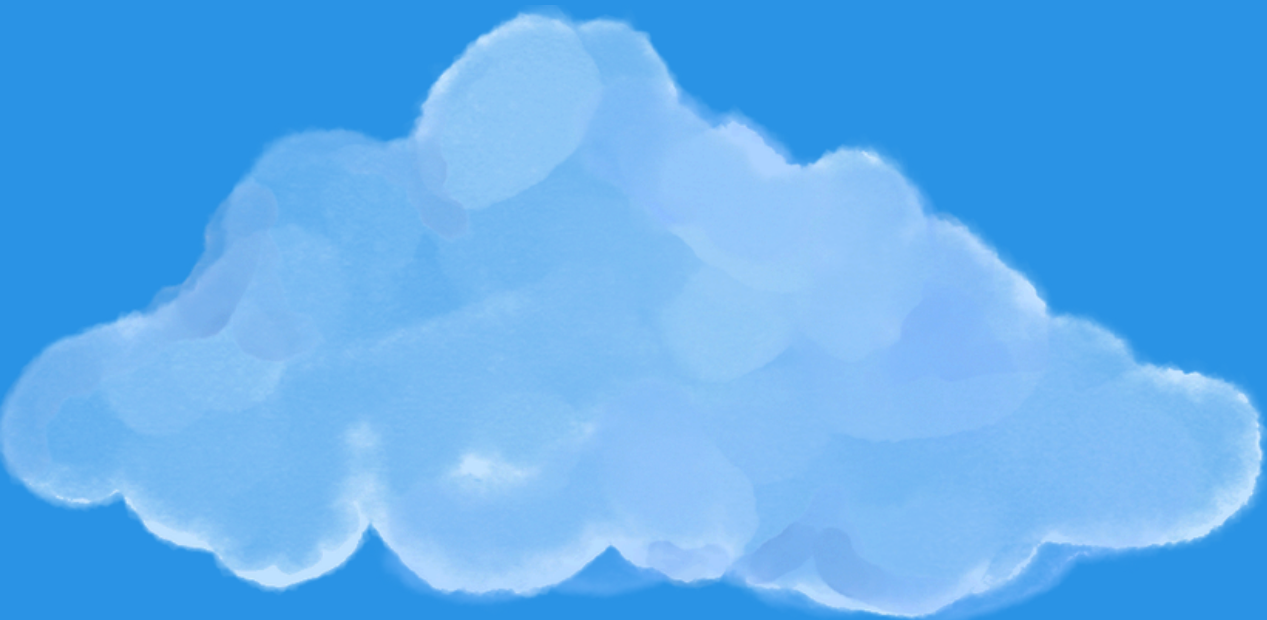
מדינת ישראל
משרד החינוך

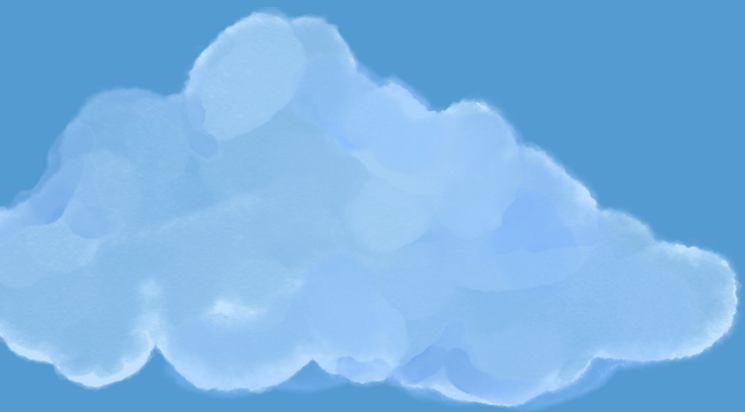

"סיפור בלב"

נג'ם ראבי

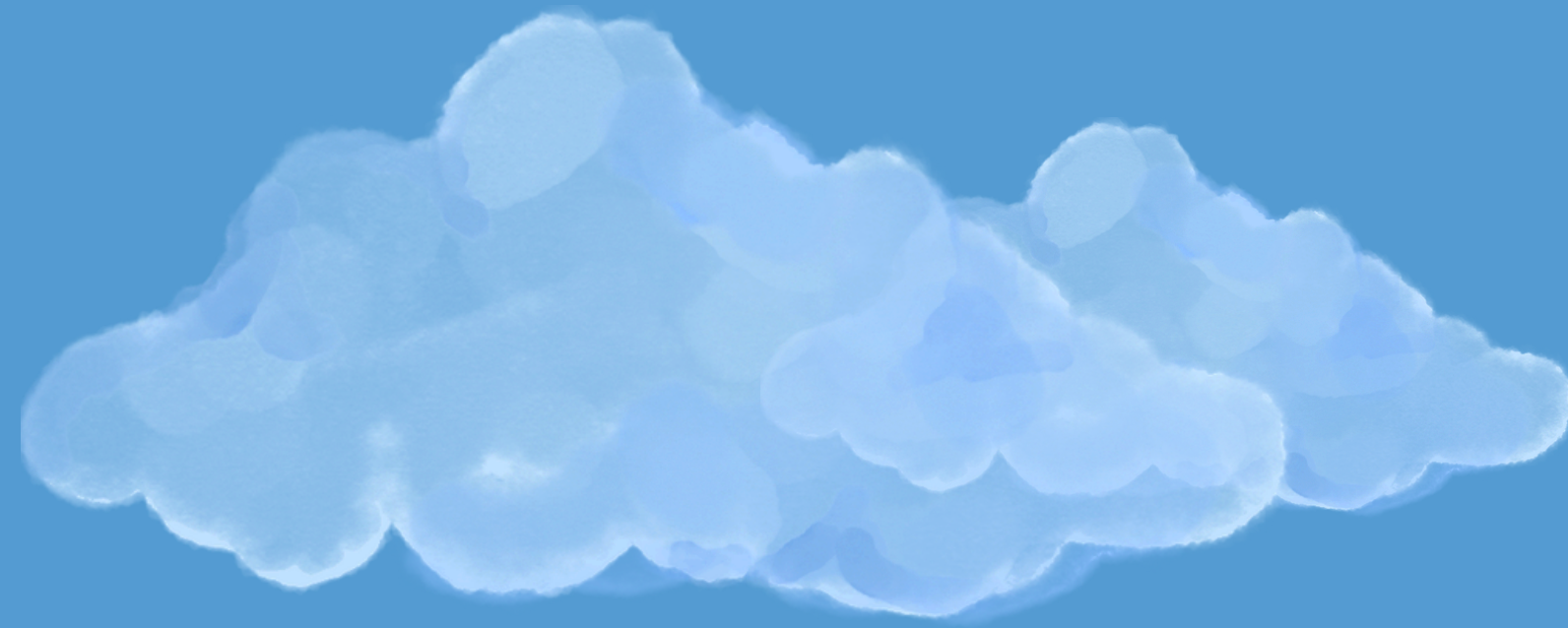
הפיקוח על הוראת העברית
בקדם יסודי וביסודי בחינוך הערבי

למה בכלל קוראים סיפורים?

איך קריאה קשורה לשפה דבורה?

בקש"ר

ביחד קריאה שקטה רציפה

עידוד קריאה

עידוד קריאה

קריאה מרובה קשורה להישגים לימודיים, להרחבת הדעת, לעושר לשוני ויש לה תרומה להבנה חברתית ורווחה רגשית. לאור חשיבות הקריאה, האתגר העומד בפנינו כמורים הוא לעודד את התלמידים לקרוא מתוך שמחה ולקדם בכיתה שיח ספרותי משמעותי מסביב לספרים.

עידוד הקריאה: המפתח הוא אותנטיות

לאחר עשרות שנות מחקר בתחום הקריאה, מתברר כי הוויכוח אינו בשאלה האם תגמולים חיצוניים (כגון ציונים או פרסים) מעודדים קריאה, אלא באילו תנאים הם דווקא מחלישים את ההנעה הפנימית.

ממצאים עדכניים מצביעים על כך שהדרך האפקטיבית לעידוד קריאה טמונה באוטנטיות של התהליך הלימודי, יצירת סביבה המעוררת עניין אמיתי ותחושת בחירה.

המטלות צריכות להיות משמעותיות ומזמינות, לא מלאכותיות, ולספק לתלמיד חוויות קריאה מעוררות סקרנות ומעורבות פעילה. עידוד הקריאה נתפס כיום כתהליך מתמשך המאתגר ומעצים את התלמיד, ולא ככפייה של מטלות חיצוניות או בקרה על הקריאה.

קריאה מרובה ורציפה ברכישת שפה שנייה

- קריאה היא המקור המרכזי ל"קלט מובן" (Krashen, 2004).
- הלומד נחשף למבנה השפה דרך חוויה, טקסטים אוטנטיים ולא דרך כללים.

"Reading provides the richest source of comprehensible input." – Krashen, S. [2004]

מהי קריאה מרובה (Extensive Reading)?

- קריאה עצמאית, רציפה ומהנה.
- ללא מבחנים או משימות.
- בחירה חופשית של טקסטים.
- קריאה כחלק משגרת למידה.
- המטרה היא להפוך לקוראים מיומנים ועצמאיים.

"The goal is not to learn to read, but to become a reader." — Day, 2002.

למה קריאה מרובה ורציפה?

- קריאה נרחבת היא הדרך הטבעית ביותר לרכישת שפה שנייה (L2).
- מספקת קלט מובן (Comprehensible Input) – חשיפה טבעית לשפה חיה.
- מעשירה את אוצר המילים ומפתחת תחביר טבעי.
- משפרת כתיבה ודיבור באופן לא מודע.
- מפתחת ביטחון עצמי, הנאה ומוטיבציה ללמידה.
- הספר הראשון בשפה זרה הוא "ניצחון קטן" וביסוס זהות לומדת.
- מעודדת חשיבה ביקורתית: שאלת שאלות, דילמות מוסריות, רפלקציה.
- מטפחת חשיבה יצירתית: דמיון, פרשנות אישית, יצירת סופים חדשים.
- בונה "מאגר דמיון" עשיר – בסיס ליצירתיות וללמידה חדשנית.
- מחברת בין עולמות ידע – שפה, מדע, אמנות, היסטוריה ורגש.
- מאפשרת למידה אינטגרטיבית ורב-תחומית.

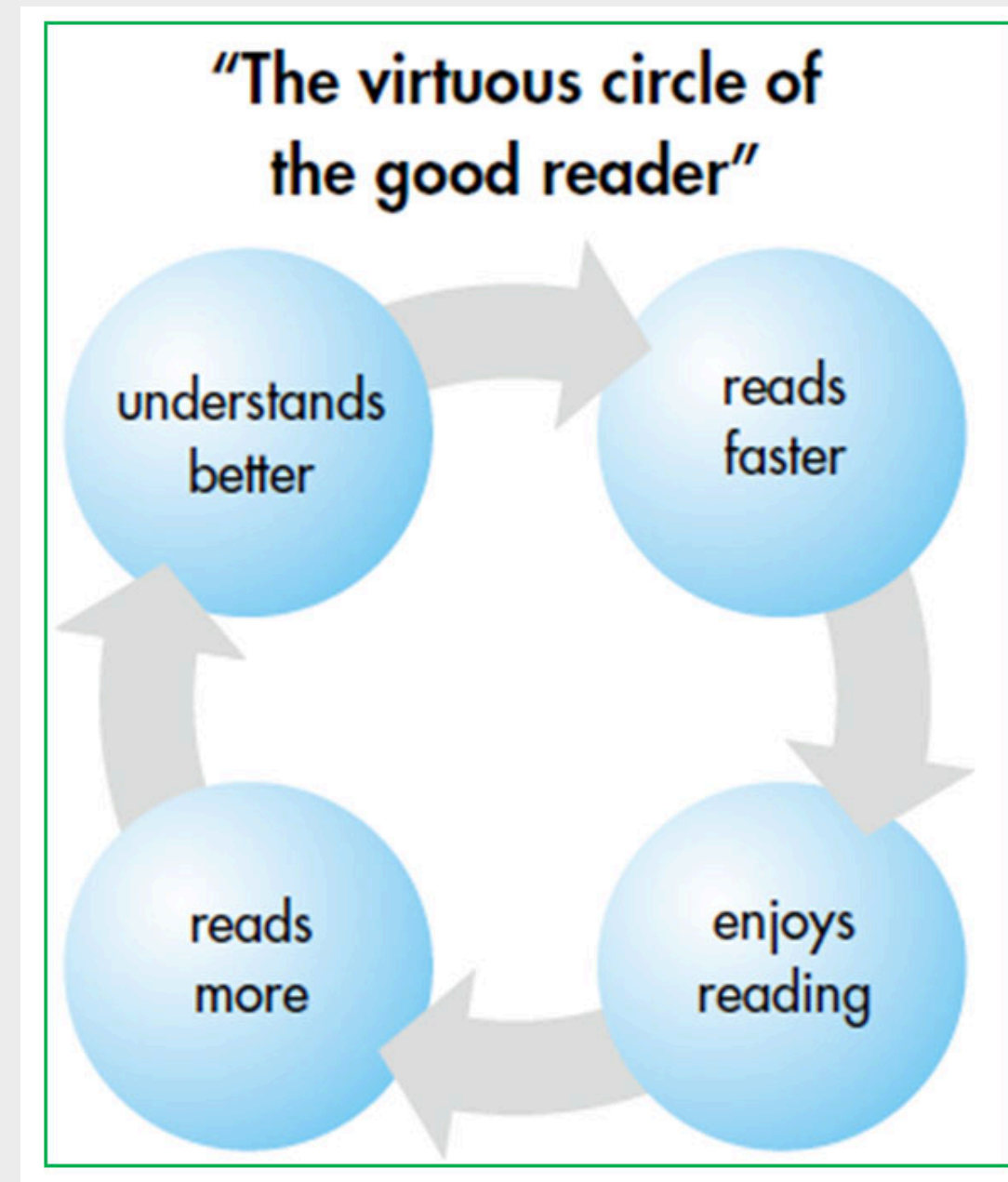
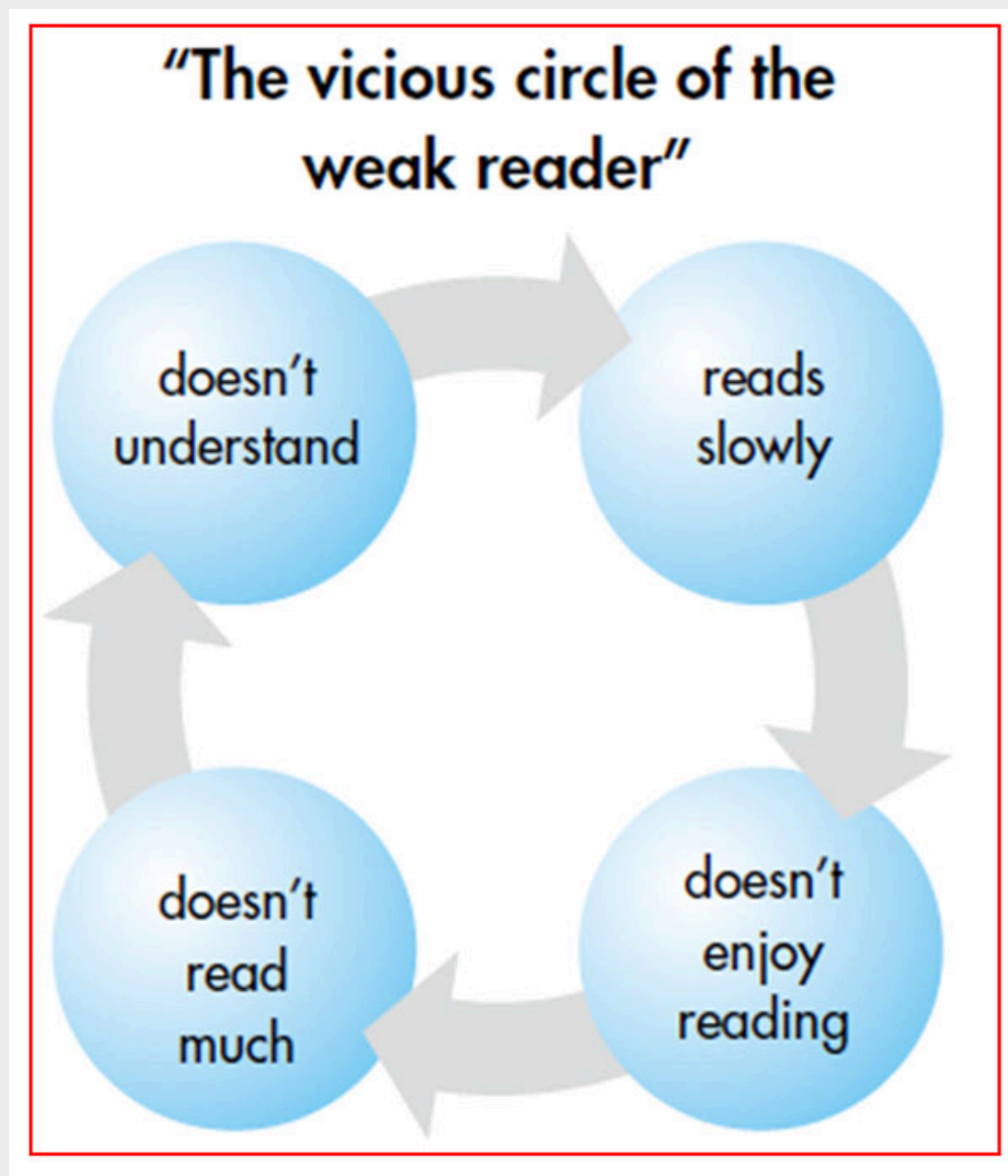
למה קריאה מרובה ורציפה?

- עידוד אהבת קריאה והרגלי קריאה עצמאיים.
- פיתוח שפהת שטף קריאה, הבנה וביטוי אישי.
- יצירת קהילה קוראת - תלמידים, מורים, מנהלים.
- טיפוח חשיבה ויצירתיות דרך מפגש עם רעיונות.

"המעגל החיובי של הקריאה",

שבו הקריאה מגבירה הצלחה, הנאה וביטחון, המעודדים קריאה נוספת.

"Extensive reading creates a virtuous circle of motivation." – Waring, 2006.

בקש"ר

ביחד קריאה שקטה רציפה

D.E.A.R

Drop Everything and Read

למידה אינטגרטיבית לפיתוח שפה, חשיבה וקהילה קוראת.

בקש"ר

ביחד קריאה שקטה רציפה

D.E.A.R Drop Everything and Read

הרעיון נולד מתוך הספר Ramona Quimby, Age 8 מאת בוורלי קליירי (1981).
המורה מיס ווילי יוזמת זמן קריאה שקטה מתמשכת (SSR), ורמונה מגלה את קסם הקריאה.

מאז התפשט המודל בעולם:
זמן קבוע של 15-30 דקות ביום או בשבוע
כל בית הספר משתתף - תלמידים, מורים ומנהלים
בחירה חופשית של חומר הקריאה
ללא מבחנים או דוחות
אווירה שקטה, מרחב מוגן, ודוגמה אישית של המבוגרים

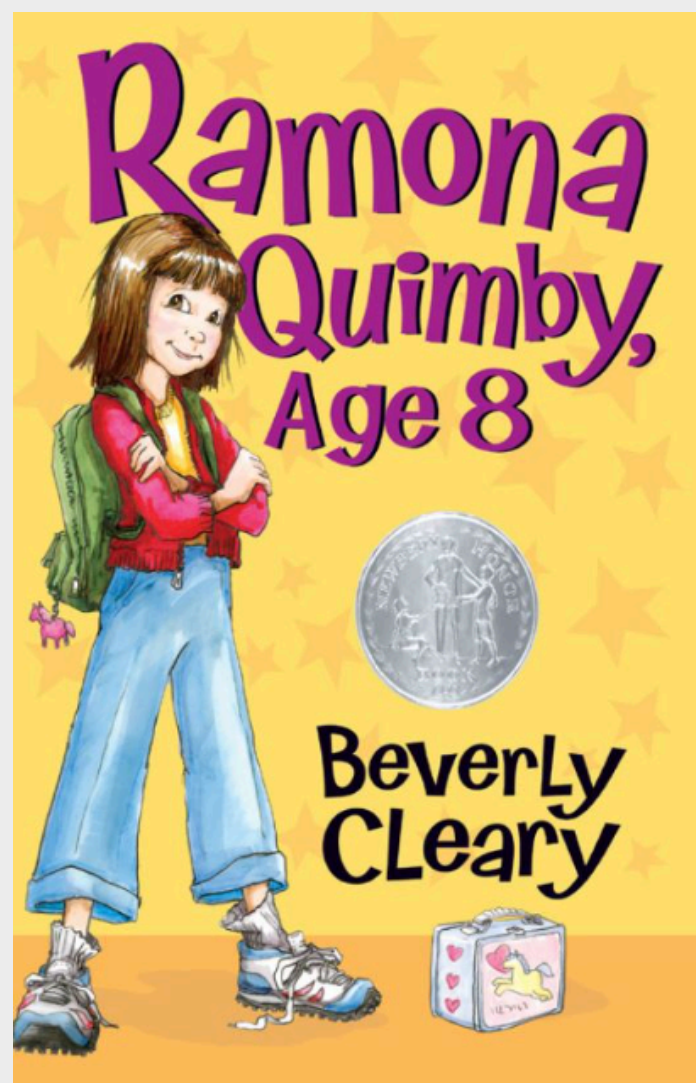

בקש"ר

ביחד קריאה שקטה רציפה

D.E.A.R

Drop Everything and Read

בסיס תיאורטי ועקרונות פדגוגיים

בקש"ר

בהנאה קריאה שקטה רציפה

- תיאוריית המוטיבציה הפנימית [Deci & Ryan]: בחירה, הצלחה אישית וקהילה מגבירות אהבת קריאה.
- למידה חברתית [Bandura]: מבוגרים משמשים מודל לחיקוי; ילדים מחקים הנאה אמיתית מספרים.
- גישת הקריאה הכוללת [Whole Language]: קריאה בטקסטים אמיתיים, מתוך חוויה ומשמעות.
- תיאוריית הדימוי העצמי בקריאה: הילד שרואה עצמו כקורא מצליח ישתפר בהישגים.
- תיאוריית הזרימה: הקריאה כטבילה בעולם הסיפור – חוויה פנימית סוחפת.

ארבעת עקרונות המודל בקש"ר זהב"י

- זמן קבוע – קריאה יומית רציפה (15-30 דקות). כאן קיימת גמישות...
- הערכה חלופית – לא מבחנים, אלא שיח, יומנים ויצירה.
- בחירה חופשית – כל תלמיד בוחר ספר לפי טעמו.
- יחד – כולם קוראים יחד: תלמידים, מורים, מנהלים.

בקש"ר

ביחד קריאה שקטה רציפה

לפי עקרון זהב"י

חני פוקס

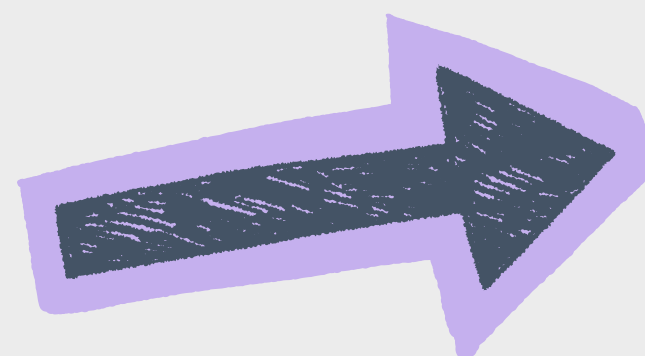
זמן מוגדר (שעה שבועית)

הערכה חלופית

בחירת ספר על ידי הילדים

יחד עם התלמידים גם המורה קוראת ספר

הערכה חלופית

- מחברת קריאה אישית.
- "קורא השבוע".
- מעגל המלצות.
- שיחות רפלקטיביות על תהליכי קריאה.

"Extensive reading creates a virtuous circle of motivation." – Waring, 2006.

למה

דווקא

סיפורים

העשרת אוצר מילים

פיתוח דמיון

פיתוח חשיבה

שיפור הקריאה

טיפוח הכתיבה

קידום שפה דבורה

לשתף
בחוויות

לספר את
הסיפור

קריאה
בקול

יצירת
אומנות

לדבר על
...

אוצר
מילים

פיתוח
ערכים

דיון בכיתה

איך זה מתחבר לתכנית הלימודים

? CEFR

דיון בעל פה על דמויות, רגשות, פתרון בעיות ...

הדגש על שימוש בשפה לצורך תקשורת

למידת מילים וביטויים מתוך הסיפור

רכישת שפה מתוך הקשר משמעותי

משימות אמיתיות בכיתה סביב הסיפור

למידה מבוססת משימה

בסיפור נוצר רגש לדמויות ולערכים

למידה רגשית ותרבותית

דוגמה לפעילות בכיתה

בחרו שני משפטים והפכו
אותם לרבים

.....

.....

.....

.....

כתבו משפט אחד שאהבת
מהעמוד השלישי

.....

.....

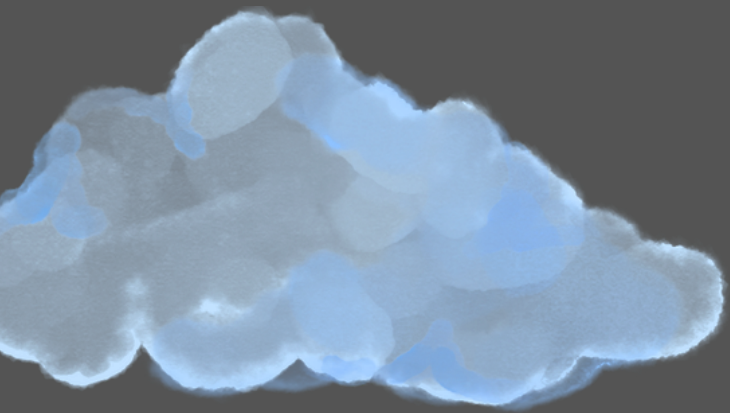
.....

.....

דוגמה לפעילות

תודה רבה על ההקשבה!

